

Plan mot diskriminering och kränkande behandling

Läsår 20/21

Kunskapsskolan Uppsala Norra

enligt Skollagen (2010:800) 6 kap., Diskrimineringslagen (2008:567) samt Förordningen (2011:681)

Plan mot kränkande behandling

8 § Huvudmannen ska se till att det varje år upprättas en plan med en översikt över de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling av barn och elever. Planen ska innehålla en redogörelse för vilka av dessa åtgärder som avses att påbörjas eller genomföras under det kommande året. En redogörelse för hur de planerade åtgärderna har genomförts ska tas in i efterföljande års plan.

Enligt 6 kap. 7 § skollagen ska huvudmannen även se till att det genomförs åtgärder för att förebygga och förhindra att barn och elever utsätts för kränkande behandling. Skolan ska beskriva det främjande och förebyggande arbetet i Likabehandlingsplanen. I enlighet med Skolverkets föreskrifter har skolkurator, lärare, elever hjälpts åt att ta fram en Likabehandlingsplan, plan mot diskriminering och kränkande behandling för att skapa en trygg skolmiljö.

Fastställd av: Marie Bomark

Upprättad: juni 2020

Senast reviderad: september 2020

Gäller t.o.m.: september 2021

Rätten till likabehandling

En grundläggande mänsklig rättighet är rätten till likabehandling. Alla elever i skolan ska ha samma rättigheter. Lagen syftar till att motverka diskriminering och främja lika rättigheter och möjligheter oavsett kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning eller ålder.

Främja Likabehandling

I syfte att alla elever ska känna sig trygga och utvecklas.

Främjande arbete;

- bedrivs systematiskt och är en del i det vardagliga arbetet med eleverna
- bygger på kunskap om hur diskriminering, trakasserier och kränkande behandling uppstår
- bygger på faktorer som skapar en trygg miljö där elever blir respekterade som de är
- medarbetare diskuterar egna normer och attityder samt de som genomsyrar den pedagogiska verksamheten
- elever är delaktiga i återkommande diskussioner om normer, attityder och hur goda relationer kan vårdas
- diskussioner kring vad trygghet, jämlikhet, jämställdhet och rättvisa innebär för eleverna
- eleverna behöver ha kunskap om sina rättigheter och skyldigheter
- vardagligt värdegrundsarbete
- skolan har gemensamma rutiner och förhållningssätt som är förankrade i verksamheten

Kränkningar och trakasserier

Enligt 2 kap. 7 § diskrimineringslagen och 6 kap. 10§ skollagen är en huvudman som får kännedom om att ett barn eller en elev som deltar i eller söker till verksamheten anser sig ha blivit utsatt för trakasserier, sexuella trakasserier eller kränkande behandling i samband med verksamheten skyldig att skyndsamt utreda omständigheterna kring de uppgivna trakasserier eller kränkningarna.

Att bli kränkt eller mobbad är att bli utsatt upprepade gånger för negativa handlingar från en eller flera elever eller vuxna, dessa handlingar kan vara:

- * Fysiska (T.ex. att bli utsatt för slag eller knuffar)
- * Verbala (T.ex. att bli hotad, nedvärderad och/eller bli kallad öknamn)
- * Psykosociala (T.ex. att bli utsatt för utfrysning eller ryktesspridning)
- * Text- eller bildburna (T.ex. genom klotter, lappar, sms, mejl, mms eller sociala medier)

Kränkande behandling är handlingar som, utan att vara diskriminering enligt diskrimineringslagen, kränker individens värdighet. Kränkningar kan vara synliga och handfasta eller så kan de vara dolda och subtila. Kränkande behandling kan uttryckas genom nedsättande tilltal, ryktesspridning, förlöjligande eller fysiskt våld. Kränkningar kan även handla om att frysa ut eller hota någon annan. Kränkningar kan äga rum vid enstaka tillfällen eller så kan det vara systematiskt och/eller återkommande. Om det sker upprepade gånger

och över tid kan det betecknas som mobbning. Mobbning innebär att den som är utsatt är i ett underläge och känner sig kränkt.

Trakasserier är ett uppträdande som kränker någons värdighet och som har samband med någon av diskrimineringsgrunderna kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning eller ålder. Om någon ur personalen utsätter ett barn eller en elev för trakasserier benämns det diskriminering.

Kränkningar på nätet

Skolan har en skyldighet att ingripa vid trakasserier och kränkande behandling och lagen gör ingen skillnad på om kränkningarna sker på skolgården eller på nätet. Om påstådda kränkningarna har en koppling till verksamheten är den skyldig att utreda det inträffade.

Diskriminering

Lagens definition av diskriminering innebär på ett förenklat sätt att någon missgynnas eller kränks. Missgynnandet eller kränkningen ska också ha samband med någon av de sju diskrimineringsgrunderna.

Det är förbjudet att diskriminera på grund av:

- kön
- könsöverskridande identitet eller uttryck
- etnisk tillhörighet
- religion eller trosuppfattning
- funktionsnedsättning
- sexuell läggning
- ålder

Vad som är diskriminering eller inte beror på den enskilda situationen. Följande är exempel på sådant som kan vara diskriminering:

- En elev får ett sämre betyg och det har samband med hens etniska tillhörighet.
- En lärare trakasserar en elev och det har samband med elevens könsuttryck.
- Skolan tillåter inte samkönade par att gå tillsammans som par på skoldansen.
- En lärare är sexuellt närgången mot en elev.
- En lärare hindrar en elev från att vara med på gymnastiken för att hon bär huvudduk.
- En elev med dyslexi får inte stöd i undervisningen.

Anmälningsskyldighet

Enligt 6 kap. 10 § skollagen är en lärare, förskollärare eller annan personal som får kännedom om att ett barn eller en elev anser sig ha blivit utsatt för trakasserier eller kränkande behandling i samband med verksamheten skyldig att anmäla detta till förskolechefen eller rektorn. En förskolechef eller rektor som får kännedom om att ett barn eller en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling är skyldig att anmäla detta till huvudmannen.

Rutiner för att anmäla

Huvudmannens riktlinjer för anmälan om diskriminering, trakasserier eller kränkande behandling:

Steg 1 Anmäla kränkande behandling

Elev som upplever sig ha sig ha blivit utsatt för diskriminering, trakasserier eller kränkande behandling (nedan kallat kränkning) ska informera en medarbetare på skolan som då skyndsamt gör en kränkingsanmälan via länk från Kunskapsporten till Drafit.

Följande steg hanteras av rektor, biträdande rektor samt kurator på skolan.

Under arbetets gång finns möjlighet att delegera ärendet, att begära komplettering av den som anmälde ärendet samt att redigera rapporten.

Steg 2 Utredning

Utredningen fortgår tills allt gjorts för att få klarhet i om den anmälda händelsen objektivt är att anse som kränkande behandling. Det innebär att utredningen fortsätter tills det finns ett rimligt svar på frågan vad som skett och om det som skett varit en kränkning i lagens mening.

Om händelsen inte rent objektivt är att anse som en kränkning, bör den elev som känner sig utsatt få stöd i sin känsla. Men eftersom det inte finns någon som kan anses ha kränkt eleven kan vi heller inte vidta någon åtgärd mot någon annan.

Steg 3 Åtgärder

Om utredningen visar att en kränkning skett, genomför skolan aktiva åtgärder så att kränkningen upphör. Skolans ansvar för detta är långtgående.

De åtgärder som genomförs ska såväl rikta sig mot den som kränker och den som utsatts för en kränkning.

I varje enskilt fall bedöms det om en anmälan ska göras till andra myndigheter. Ansvarig är rektor.

Steg 4 Uppföljning

Åtgärderna följs upp kontinuerligt för att säkerställa att åtgärderna leder till att kränkningarna upphör.

Steg 5 Avsluta ärende

Rektor är den som har behörighet att avsluta ett ärende.

Huvudmannen tar del av ärendet och godkänner att ärendet avslutas eller kontaktar skolan för ytterligare åtgärder i ärendet.

Aktiva åtgärder mot diskriminering

Syftet är att undvika diskriminering utifrån diskrimineringsgrunderna. Skolan undersöker den egna verksamheten för att upptäcka eventuella risker för diskriminering eller repressalier, eller andra hinder för barns och elevers lika rättigheter och möjligheter. Det kan både vara reella, faktiska hinder och hinder i form av attityder, normer och strukturer.

1. Kartlägga/ Undersöka

Syftet är att undersöka skolans lärmiljö för att hitta de behov som de aktiva åtgärderna ska utgå ifrån.

Arbetet ska göras på ett generellt plan till exempel genom att göra en översyn av olika rutiner, riktlinjer och policydokument men även av attityder och normer.

- Skolan undersöker svaren på de frågor i den årliga företagsgemensamma enkäten som handlar om trygghet och trivsel.
- Skolan kartlägger tidigare anmälningar utifrån diskrimineringsgrunderna (individnivå/basgruppsnivå/organisationsnivå).
- Skolan kartlägger tidigare anmälningar om kränkning och trakasserier (individnivå/basgruppsnivå/organisationsnivå).
- Skyddsombudet på skolan sammanställer elevskyddsombudens bild av den psykosociala miljön genom samtal.
- Skyddsombudet på skolan lämnar information till EHT om den psykosociala miljön.
- Elevhälsoteamet tittar på den samlade bild de har av den psykosociala miljön på skolan utifrån ex trygghetssamtal, besök i arbetslag/ämneslag (organisationsnivå).
- Skolsköterskan ger input från hälsoenkäter/hälsosamtal på ett EHT-möte.
- Skolan gör en översyn över skolans ordnings- och trivselregler.
- Den psykosociala miljön diskuteras på APT utifrån huvudmannens kartläggning på organisationsnivå.

Skolans kartläggning av läsåret 19/20

Vår företagsgemensamma elevenkät från vårterminen 2020 har gett oss ett gediget underlag för att kartlägga våra elevers upplevelser. De skattar sina svar på en femgradig skala där fyror och femmor räknas som positiva resultat. På påståendet "jag känner mig trygg i skolan" svarade 87 % en fyra eller femma vilket är ett något lägre resultat än föregående år. 84% av eleverna svarar att de trivs i skolan vilket är samma resultat som föregående år. 80% svarar

“nej, aldrig” på frågan “Har du under detta läsår blivit mobbad eller trakasserad i skolan?”, 13 % svarar att det hänt några gånger och 7 % att det hänt många gånger. 91% av eleverna svarar att de inte blivit kränkta av någon från skolan på nätet under detta läsår, 8% svarar att det hänt några gånger och 1% svarar att det hänt många gånger, detta innebär en ökning av kränkningar på skolan. 72 % av eleverna svarar att eleverna på skolan behandlar varandra med respekt och 78% svarar att de vuxna tar ansvar för att alla ska behandlas med respekt. 82% tycker att vi har en bra stämning på skolan.

Under läsåret 2019/2020 anmäldes 12 kränkningar till huvudmannen.

2. Identifiera

Syftet är att utifrån kartläggningen identifiera risker och hinder för lika rättigheter och möjligheter och för att identifiera om det förekommer diskriminering, inklusive trakasserier och sexuella trakasserier eller repressalier, eller risker för diskriminering eller repressalier

- Analysera kartläggningen för att identifiera risker för diskriminering, trakasserier eller kränkande behandling
- Dokumentera de risker och hinder som kartläggningen visar
- Formulera konkreta och utvärderingsbara mål utifrån de identifierade riskerna
- Gör eleverna delaktiga i kartläggningen och analysen

Kunskapsskolan Uppsala Norras sammanfattning av risker och hinder 19/20

På Kunskapsskolan Uppsala Norra är vårt mål att medvetandegöra risker och hinder för att på så sätt skapa så goda förutsättningar som möjligt för våra elever. Vi diskuterar kontinuerligt risker och hinder för att undvika att elever känner sig kränkta eller otrygga. Det kan till exempel handla om:

- Risken att behandla elever diskriminerande på grund av kön eller könsidentitet. Det är viktigt att vara medveten om denna risk samt diskutera detta kontinuerligt i kollegiet för att medvetandegöra normer och värderingar för varandra.
- Risken att kalla någon vid en könsidentitet som de inte identifierar sig med. Det är viktigt att man är medveten om att alla elever inte känner sig säkra eller inte vill uttala sin könsidentitet. Detta är särskilt viktigt vid gruppindelningar..
- Risken att man som personal gör antaganden (kön, sexuell läggning osv) och att man sätter människor i fack där de inte känner att de hör hemma. Det är viktigt att tänka på att hela skolan ska vara inkluderande. Det kan handla om att tänka till kring material; finns det böcker att läsa för alla? Det kan vara så att gammalt material har föråldrade perspektiv, det är viktigt att titta igenom det material som ska användas utifrån ett diskrimineringsperspektiv. Man måste även tänka på att elever med annan könsidentitet än den biologiska kan behöva alternativa omklädningsmöjligheter vid t ex idrottslektioner.
- Risken att känna sig diskriminerad mot utifrån sin tro. Det är viktigt att vi vid schemabrytande dagar ser till att det till exempel finns mat som alla kan äta så att ingen upplever sig exkluderad.
- Risken att elever med olika förutsättningar inte får samma möjlighet att visa sin kunskaper. Det är även viktigt att vi erbjuder variation när det gäller redovisning så att

alla elever, oavsett om man har en funktionsvariation eller inte, ska kunna visa sina kunskaper.

- Risken att vissa utrymmen på skolan upplevs otrygga. Det finns platser på skolan där risken är större att kränkningar och trakasserier sker. Vi behöver därför vara uppmärksamma på detta samt lyfta det kontinuerligt med elever och elevskyddsombud.

Skolans mål

- Diskriminering och eller trakasserier på grund av kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionshinder, sexuell läggning eller ålder ska inte förekomma vid Kunskapsskolan Uppsala Norra.
- Alla elever ska ha samma rättigheter, skyldigheter och möjligheter vid Kunskapsskolan Uppsala Norra oavsett kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionshinder, sexuell läggning eller ålder och skall mötas med respekt av alla.
- Alla elever ska känna sig trygga på Kunskapsskolan Uppsala Norra och mötas med respekt av alla, såväl vuxna som andra elever.
- Vid Kunskapsskolan Uppsala Norra ska inga former av kränkande behandling förekomma.
- Vid Kunskapsskolan Uppsala Norra ska inga former av kränkande behandling via sociala medier eller andra appar mot andra elever förekomma.

3. Analys

De planerade åtgärder för att förebygga kränkningar, trakasserier och diskriminering som vi beslutade i förra årets plan mot diskriminering och kränkande behandling har utvärderats kontinuerligt under läsåret. Från kollegiet har frågan om respekt och hård jargong i vissa elevgrupperingar lyfts fram som ett problem som vi behöver arbeta med. Vi har under läsåret haft en hel del "skojbråk", något som kan vara upphov till både konflikter samt att elever kan känna sig otrygga. Vi kommer därför att fokusera på språkbruket hos våra elever under läsåret 20/21 genom bland annat övningar i basgrupperna samt lyfta ämnet kontinuerligt i medarbetargruppen.

Planen mot diskriminering och kränkande behandling har lyfts i både personalgruppen och med eleverna men bara enstaka gånger. Vi har inte utvecklat en tydlig rutin för att få den som en naturlig del i basgruppssamlingarna och i mötesstrukturen. Detta behöver vi utveckla genom att bland annat lyfta olika delar från planen vid olika tillfällen under läsåret genom att involvera kamratstödarna. Viktigt att kamratstödarna först blir väl förtrogna med innehållet i planen. Kamratstödargruppen får sedan utifrån planen skapa aktiviteter som involverar eleverna.

För att utveckla den gruppstärkande delen av basgruppssamlingar kommer vi under läsåret 20/21 att göra en plan för att var tredje vecka hålls basgruppssamling av kamratstödarna, temat kommer att vara värdegrund och vår plan mot diskriminering och kränkande behandling.

Fadderverksamhet kommer under läsåret 20/21 att ledas av kamratstödarna. Fokus kommer ligga på värdegrund, trygghet och trivsel.

I årskurs sju erbjuds elevernas hälsosamtal med skolsköterska och i åk 8 erbjuds trygghetssamtal med kurator.

Arbetet kring studiefokuserad miljö kommer att vara ett av våra prioriterade områden läsåret 2020/2021. Detta arbete är en del av skapa en skola där eleverna känner sig trygga och trivs.

4. Åtgärder

Olika åtgärder som kan vidtas vid diskriminering, trakasserier, kränkande behandling:

- Stödjande samtal med den som utsatts för diskriminering eller kränkning.
- Samtala med den/de som utfört handlingarna. Samtalen kan ledas av rektor, personlig handledare, elevhälsopersonal tillsammans eller var för sig, beroende på aktuell situation. För omyndiga elever kan det vara aktuellt att vårdnadshavare deltar.
- Fortsatta uppföljningssamtal med dem/de som utsatt, samt kontroll efter viss tid med den utsatte att kränkningarna har upphört.
- Trepartsamtal med de inblandade eleverna.
- Upprätta handlingsplan för konkreta psykosociala åtgärder, för den som utsatt
- Rektor kallar vårdnadshavare, elev, berörd handledare och någon från EHT till möte.
- Samtal med berörda vårdnadshavare eller föräldramöte med samtliga inblandade.
- Samtalshjälp utifrån, t.ex. kontakt med BUP.
- Anmälan till Socialtjänsten.
- Eventuell polisanmälan. Det finns dock ingen laglig skyldighet att göra en polisanmälan. Den ersätter heller inte anmälningskyldigheten enligt Socialtjänstlagen.
- Är det fråga om en lärare eller annan anställd som kränker elever kan även arbetsrättsliga åtgärder vidtas.
- Särskild utbildning och information för elever och medarbetare i frågor som aktualiseras genom resultaten från de årliga enkätundersökningarna eller av ett enskilt fall.
- Rektor utvärderar och följer upp varje anmälnings åtgärder och resultat.

Skolans åtgärder för läsåret 20/21
Upprätta plan för hur vi involvera eleverna i vårt utvecklingsarbete - planering av aktiviteter, uppföljning och utvärdering - på personlig handledningssamtal, Basgruppssamlingar och undervisningspass.
Fadderverksamhet för årskurs 7 som leds av kamratstödarna.
För att upptäcka otrygga platser på skolan är det viktigt att inkludera eleverna i det förebyggande arbetet. Därför genomför vi trygghetsvandring med elevskyddsombud en gång per termin.
Trygghetssamtal & hälsosamtal av skolsköterska och kurator.
Framtagande av en lathund med strategier för hur lärare kan arbeta för att få ökad studiefokus på undervisningspassen.
Varje arbetslag och ämneslag kartlägger tillsammans med skolans elevhälsoteam de

utmaningar och svårigheter som man upplever finns, när det gäller studiefokuserad miljö, och upprättar tillsammans insatser och åtgärder.

Upprätta plan för hur vi ska arbeta med förhållningssättet kring språkbruk bland elever. Planen ska vara en del i planen mot diskriminering och kränkande behandling.

I arbetet med planen mot diskriminering och kränkande behandling kommer vi löpande under läsåret diskutera hur vi kan hjälpa elever/grupper som inte fungerar eller som hamnat utanför för att på ett tydligare sätt hjälpas åt och samtidigt avlasta personlig handledning.

5. Följa upp och utvärdera

Skolan utvärderar, analyserar och kartlägger arbetet mot diskriminering och kränkande behandling löpande för att på bästa sätt kunna arbeta förebyggande och sätta in olika aktiviteter och åtgärder. Vi följer upp arbetet tillsammans med våra elever, i skolans elevhälsoteam och i våra arbetslag. Utvärdering och uppföljning sker även på regelbundna möten mellan rektor och grundskolechef, samt vid de årliga enkätundersökningarna.